

**Cu prilejul ceremoniilor
organizate de
ZIUA HOLOCAUSTULUI
ÎN ROMÂNIA
(9 octombrie 2006)**

Președintele Traian Băsescu a reafirmat decizia statului român „de recuperare a istoriei adevărate“

Moment deosebit de solemn al ceremoniilor comemorative, punerea pietrei de temelie a Memorialului Holocaustului a prilejuit reafirmarea unor poziții foarte tranșante privind necesitatea asumării adevărului, a cunoașterii istoriei reale a unei țări, în continuarea luptei împotriva discriminărilor de orice fel, a antisemitismului. Aceste idei au reieșit pregnant din cuvântarea rostită de această ocazie, de președintele **TRAIAN BĂSESCU**. Domnia-sa a apreciat că „Memorialul Holocaustului este un moment care confirmă decizia statului român de recuperare a istoriei adevărate... care-și propune să atenționeze public că erori ca acelea săvârșite în perioada în care discriminarea evreilor a fost asumată de puterea de stat din România nu trebuie să se mai repete. Prin asumarea concluziilor Comisiei Internaționale cu privire la Holocaust pe teritoriul țării noastre, România a încercat un efort de recuperare a propriei sale istorii... lucru pe care președintele Iliescu l-a recunoscut, iar eu l-am asumat imediat după preluarea mandatului“, a spus șeful statului. Președintele Băsescu a amintit de înființarea de către guvernul României a Institutului „Elie Wiesel“ pentru Studiarea Holocaustului din România și de faptul că a fost editat primul manual pentru liceu care „îi învață pe copii despre monstruoșitățile perioadei în care evreii erau deportați, uciși, tratați ca persoane de categoria a doua de puterea de stat din România“. Dar, a subliniat vorbitorul, mai este un drum lung de parcurs, deoarece „simpla constatare a acestor realități nu tratează problemele de fond“, cea a conștiinței naționale în legătură cu crimele săvârșite într-un moment sau altul al istoriei de către autoritățile de stat. „Este un proces dificil care înseamnă schimbare de mentalități, capacitatea de a accepta

**A fost pusă
piatra de temelie
a Memorialului
Holocaustului
din România**

i-au căzut victime un mare număr de evrei din România. Acest lucru a fost posibil deoarece democrația românească a abdicat de la principiile sale și, pentru ca acest lucru să nu se mai repete, este necesar un sistem democratic viabil. Să nu uităm că există și în România forțe extremiste - a mai adăugat Radu Ioanid, care a mulțumit președintelui României pentru reacția plină de emoție manifestată la vizitarea Muzeului Holocaustului din Washington.

ANDREW BAKER, președintele Comisiei de Afaceri Externe a American Jewish Committee, a apreciat faptul că guvernul României, țară democratică, membră a N.A.T.O., viitoare membră a U.E., își asumă trecutul, Holocaustul.

Într-o evocare emoționantă, **LIVIU BERIS**, vice-președintele A.E.R.V.H., supraviețuitor al Holocaustului („chiar acum 65 de ani, făceam parte din convoaiele morții care șerpuiau pe drumurile desfundate ale Basarabiei, spre Nistru și apoi peste Nistru“), a atras atenția că „prea des se uită faptul că ceea ce începe cu ura față de evrei, continuă cu destestarea a tot ce este diferit: gândire, credință, origine, atitudine“.

Înainte de a dezveli placa ce marchează locul de construcție a Memorialului, președintele **Traian Băsescu** a ținut să explice asistenței ceea ce a văzut la Muzeul Holocaustului de la Washington. Imagini elocvente ale României, din acea perioadă: „Convoaie de evrei și de rromi, păzite de militari români, vagoane ale căilor ferate române cu care au fost transportați, evrei îmbrânchiți din vagoane, oameni împușcați și lângă ei alții îmbrânchiți în uniforme ale armatei române, precum și grămezi de ghetuțe“. Asistența, din care au făcut parte importante personalități politice, culturale, reprezentanți ai cultelor, Marele Rabin **Menachem Hacohen** și Rabinul **Abraham Ehrenfeld**, președintele și conducerea F.C.E.R., președintele C.E.B., membri ai comunității evreiești, generalul **Mihail Ionescu**, directorul Institutului „Elie Wiesel“, organizatorul evenimentului, au păstrat un moment de reculegere în memoria victimelor Holocaustului românesc.

**„Uciși
pentru că
au fost
evrei“**

Sediul Institutului Național pentru Studiarea Holocaustului din România a fost locul desfășurării mai multor evenimente. Astfel, a fost vernisată expoziția „Uciși pentru că s-au născut evrei“, o prezentare individualizată a suferințelor evreilor, în timpul pogromurilor și al deportărilor. Sute de nume, de fotografii și portrete ale celor care au murit în pogromurile de la București și Iași sau au fost duși în lagărele morții din Transnistria. Familii întregi dispărute, puțini supraviețuitori, panoul cel mai emoționant fiind cel intitulat „Orfanii din Transnistria“. Imaginea acestora l-a impresionat în mod deosebit pe președintele F.C.E.R., dr. **AUREL VAINER**, care, în cuvântarea lui, a evocat, din experiență proprie, impactul evenimentelor tragice de atunci asupra neevreilor. „Parcurgând expoziția, ne putem face o imagine despre ce s-a întâmplat în Holocaustul din România și nu este vorba numai de cei uciși, ci și de cei uciși sufletește“, a spus domnia sa, subliniind că este de datoria noastră să milităm pentru realizarea unui Muzeu al Holocaustului din România. **VIRGIL NIȚULESCU**, consilier al ministrului Culturii și Cultelor, a arătat că această expoziție - realizare remarcabilă a dr. **Lya Benjamin**, dr. **Irina Cajal** și a lui **Alexandru Florian**, directorul executiv al Institutului - este un pas mai departe în cunoașterea propriei istorii. În cuvântul său, **ALEXANDRU FLORIAN** a arătat că expoziția este un omagiu adus oamenilor nevinovați, condamnați la moarte. Victimele Holocaustului aparțin istoriei omenirii, deci și a României, iar azi, când mareșalul Antonescu se află în topul marilor români, această expoziție este necesară pentru a demonstra adevărul istoric, a preciza vorbitorul. Un alt moment important a fost lansarea a cinci volume, având ca tematică Holocaustul. Noutatea a constituit-o un „Ghid pentru înțelegere interetnică român-maghiar-rom“, în care se explică numeroase terminologii legate de conviețuire, precum și prima variantă, scurtă, a lucrării „Holocaustul din România în documentele celui de-al III-lea Reich - 1940-1944“, de Ottomar Trașcă și Dennis Deletant. Vorbitorii, **OLIVER LUSTIG** și **ION VĂDANĂ**, directorul Editurii Dacia, au pus în evidență necesitatea de a face cunoscute aceste cărți în rândul publicului, mai ales al tineretului. A fost prezentat și filmul „Holocaustul uitat“, despre deportarea rromilor.

Pentru a treia oară, conducători ai statului român, ambasadori, reprezentanți ai Președinției, ai Guvernului, ai Casei Regale ș.a. au adus un omagiu memoriei celor uciși în Holocaust în România, la Monumentul din fața Templului Coral. O ceremonie gravă în care tăcerea s-a auzit mai puternic decât orice discurs. Doar *El Male Rahamim*, pentru

**Coroane
la Monumentul
Victimelor
Holocaustului
din fața
Templului
Coral**

odihna *kedoshim*-ilor noștri, rostit de Marele Rabin **Menachem Hacohen**, vibrează în aer. Coroane de flori și capete plecate: imagini ale reculegerii și neuitării. Dr. ing. **José Blum**, șeful Departamentului Cultură, Artă, Știință, prezintă numele celor care depun coroanele: ● consilierii prezidențiali, general **Sergiu Medar** și **Bogdan Tătaru Cazaban** - în numele președintelui României, **Traian Băsescu** ● ministrul Culturii și Cultelor, **Adrian Iorgulescu** - în numele primului ministru, **Călin Popescu Tăriceanu** ● ministrul Afacerilor Externe, **Mihai Răzvan Ungureanu** ● secretarul de stat **Virgil Nițulescu** - în numele Ministerului Culturii și Cultelor ● chestorul general **Anghel Andreescu** și **Ion Cucutencu**, director și, respectiv, directorul adjunct în M.A.I. - din partea M.A.I. ● reprezentantul Serviciului de Informații Externe (S.I.E.) din partea respectivei instituții ● E.S. **Rodica Radian Gordon**, ambasadorul Israelului ● E.S. **Alexandru Ciurilin**, ambasadorul Federației Ruse ● **Jacek Paliszewski**, ambasadorul Poloniei ● E.S. **Terényi János**, ambasadorul Ungariei ● **Alteța Sa Regală**, prințul **Paul** al României ● președintele F.C.E.R., dr. **Aurel Vainer**, și ing. **Paul Schwartz**, vicepreședinte, ing. **Osy Lazăr**, președintele C.E.B. ● directorul și directorul adjunct ai Institutului Național pentru Studiarea Holocaustului în România, general **Mihail Ionescu** și dr. **Alexandru Florian** ● **Oloșz și Klarik**, reprezentanți ai U.D.M.R. - din partea respectivei organizații a maghiarilor din România ● președintele Forumului B'nai B'rith, **José Iacobescu** ● **Shlomo Mula** și **Tova Bin Nun** - din partea Organizației Mondiale Sioniste ● deputat dr. **Aurel Vainer** - din partea președintelui Camerei Deputaților, **Bogdan Olteanu**. (I.D.)



realitatea după 50-60 de ani în care istoria a fost transformată într-o minciună. Dar este un proces pe care ni-l asumăm“. „Aș spune că nu am făcut mare lucru constatând doar în lucrări științifice aceste realități. Nu vom face mare lucru nici ridicând Memorialul Holocaustului. Foarte important va fi ca noi toți, 22 de milioane, să fim conștienți de realitățile istoriei și tot 22 de milioane să ni le asumăm“, a spus în încheiere președintele României.

Ministrul Culturii și Cultelor, **ADRIAN IORGULESCU**, și-a exprimat compasiunea față de suferințele victimelor, atrăgând atenția că aceste erori ale trecutului nu trebuie să se mai repete. „Să trăim într-o lume pașnică în care să fie respectat omul“, a subliniat domnia-sa, exprimându-și dorința ca acest monument să devină un loc de amintire și reculegere.

Ideea necesității corectării istoriei României, în cadrul căreia numeroase adevăruri au fost ascunse, a reieșit și din cuvântul ministrului de externe, **MIHAI RĂZVAN UNGUREANU**. Domnia-sa a subliniat că, din păcate, și azi există în lume fenomene de intoleranță și extremism, de aceea sunt necesare măsuri, mai ales în educarea tinerei generații, care trebuie să cunoască istoria așa cum s-a întâmplat ea.

VIRGIL NIȚULESCU, consilier al ministrului Culturii și președintele Juriului concursului pentru proiectul Memorialului, a vorbit despre modalitatea de lucru a Juriului, cerințele prezentate pentru artiști. El a arătat că s-au primit 32 de proiecte, dintre care a fost ales cel al artistului de origine română **Peter Jacoby**, din Viena.

RADU IOANID, directorul Muzeului Holocaustului din Washington și vice-președinte al Comisiei Internaționale, și-a manifestat satisfacția că România își asumă trecutul totalitar, căruia

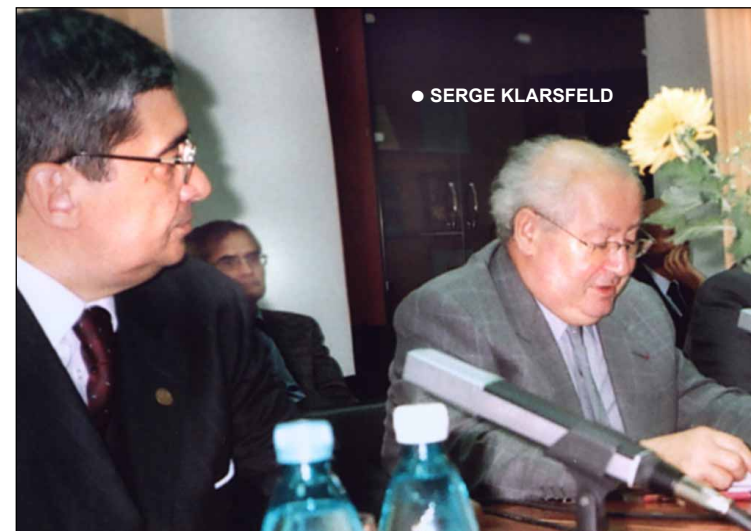


**Soarta tragică
a evreilor
români
din Franța,
din perioada
celui
de-al doilea
război
mondial**

Această problemă, prea puțin cercetată la noi - așa cum a recunoscut general **Mihail Ionescu** -, a reprezentat subiectul prelegerii președintelui „Fondation de la Shoah, Paris“, **SERGE KLARSFELD**, cunoscut cercetător al Holocaustului, cel căruia i s-a datorat aducerea în fața justiției a unor criminali de război notorii, cum au fost Klaus Barbie, Brunner, adjunctul lui Eichmann și alții. Într-o analiză extrem de bine documentată și detaliată, **Serge Klarsfeld** a descris tragedia evreilor români aflați pe teritoriul Franței, care, deși puteau fi salvați de autoritățile române, dacă ar fi intervenit, au fost deportați până la urmă în lagărele morții de unde foarte puțini s-au întors.

Tot în ziua de 9 octombrie, în organizarea Ambasadei Suediei și a Muzeului Țăranului Român, s-a deschis expoziția „Raoul Wallenberg - un om poate schimba lucrurile“, dedicat diplomatului suedez, care a reușit să salveze de la deportări mii de evrei din Budapesta și care, luat prizonier de către sovietici (nu se știe de ce), a sfârșit, se pare, la faimoasa închisoare Lubianka a K.G.B. din Moscova. Personalitatea lui a fost prezentată de numeroși vorbitori, printre care și de președintele F.C.E.R., dr. **AUREL VAINER**. „Pentru noi, puținii evrei care am mai rămas în România, faptul că expoziția Wallenberg s-a deschis tocmai de Ziua oficială a Holocaustului, a fost un splendid cadou“, a afirmat domnia-sa.

Un omagiu adus memoriei victimelor Holocaustului a fost și expoziția de măști, inspirate din Holocaust, organizată de dr. **Irina Cajal** și de Ministerul Afacerilor Externe. Măștile, redând cu o deosebită forță suferințele celor din lagăre, au fost realizate de elevii Colegiului „Vlaicu Vodă“ din Curtea de Argeș. (E.G.)



● SERGE KLARSFELD

EVA GALAMBOS